

Stræderne

i København

Biskoppen
og julen

Sejlmagerens hus
på Christianshavn

Københavns
første juletræ

Hos Dorte
Knabrostræde 6 · 1210 København K
Tlf. 3315 9777 · www.hosdorte.dk

SØE-JENSEN & CO.
Grundlagt 1862
Kompagnistræde 9 · 1208 København K
Tlf. 33 14 73 04 Fax 33 91 40 33
www.soe-jensen.dk

Fair Trade Butik København

Julegave ide!
Bamse lavet af 100% alpacauld, den er vidunderlig blød. Håndspundet og strikket i hånden af kunsthåndværkere i Peru. Findes i flere varianter.
~~Kr. 229,-~~ **julepris kr. 199,-**

Badstuestræde 2, 1209 Kbh. K. www.fairtrade kbh.dk

ALIDA Marstrand
Håndlavede chokolader
Bredgade 14 · 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63
www.alida-marstrand.dk

Albrechtsens GALLERI
Annette Albrechtsen
Kronprinsessegade 3
DK - 1306 København K
Mobil: 26 17 12 50
www.albrechtsen.dk
Åbent mandag-fredag 11:00 - 17:30
samt lørdag 11:00-14:00

Stræderne i København udkommer på 13. år, nu i godt 6.000 eksemplarer, men læses af mindst 3 gange så mange, fordi bladet går fra hånd til hånd. Ud over Indre By kommer bladet til Christianshavn, Bryggen og Frederiksstaden, og vi har abonnenter fordelt over hele landet. Redaktionen – som nu har stået for Stræderne i snart 4 år – ønsker alle vore læsere en Glædelig Jul og et Godt Nytår.

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne
Badstuestræde 15
1209 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

kbh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside foto, Nyhavn:

Kirstine Ploug (DJ)

Trykkeri: Sangill Bogtrykkeri

Oplag: 6000

Indhold:

Side : 3-6 : Biskoppen i København

Side 7 : Brintbilen

Side 8 : Klimaændringer

Side 9 : Sven Okkels tegner vores by

Side 10 -11 : Juletur til Vestmager

Side 12-13 : Sejlmagerens hus

Side 14-17 : Diamantsliber Henriette Hornsleth

Side 17 : TV på Christianshavn

Side 18 : Galleri Esplanaden 3

Side 19-20 : Byens første juletræ

Side 21 : Om Klaus Bondam

Side 22-23 : Brandløjtnantens juleaften

Side 24 : Designertøj i Kompagnistræde

Side 25 : Svikmøllen på gaden igen

Side 26 : Jul i Nyhavn

Side 27 : Mad

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.
Pris 350,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

Interviewer: Connie Christensen
Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

BISKOPPEN I KØBENHAVN

Biskop Peter Skov-Jakobsen er glad for at bo i København og glæder sig til de mange julearrangementer der skal være i Domkirken. Han skal selv stå for gudstjenesten 2. Juledag.

Københavns nye biskop glæder sig til at fejre julens budskab

Peter Skov-Jakobsen kommer fra en stilling som sognepræst ved Holmens Kirke. Nu skal han fejre sin første jul som Københavns biskop, og han glæder sig til adventstiden i Vor Frue Kirke, der lægger op til selve julefesten. Peter Skov-Jakobsen fortæller om højtidens glæde her:

"Egentlig synes jeg, at vi danskere skulle vænne os til, at det, vi fejrer nu, er advent, julens komme. Alle store fester begynder med, at man skal glæde sig. Det ved vi allesammen, også fra vores personlige fester; det er meget vigtigt, at man har tiden

op til festen, hvor man kan gå og glæde sig. Den egentlige fejring af julen i Vor Frue Kirke begynder om eftermiddagen den 24. december og fortsætter indtil Hellig Trekonger den 6. januar. Jeg synes, vi også privat skulle blive ved med at fejre jul indtil Hellig Trekonger, men jeg ved godt, at julen for de fleste er forbi 3-4 dage efter juleaften. Jeg kunne godt tænke mig, at danskerne forlængede deres julefest, så man havde hele adventstiden, hvor man glæder sig til festen, og så kommer festen fra

den 24. december og helt frem til 6. januar.

I Vor Frue Kirke er der julegudstjenester hele dagen, helt frem til midnatsgudstjenesten.

Jeg kunne godt tænke mig, at danskerne forlængede deres julefest

Om eftermiddagen er der juleliturgi, hvor der bliver sunget meget, og jeg

ved, at det er en tradition, som mange københavnere holder af at komme til. Midnatsgudstjenesten er også ved at blive en fast juletradition for mange, fordi juleaften får en god afslutning på den måde,

hvor man hører den gode historie endnu en gang."

Hvad gør I for at forlænge julefesten?

"Vi har gudstjenester alle juledagene, også søndagen mellem jul og Nytår, som vi kalder julesøndag. Der er også Nytårgudstjeneste, som traditionelt ikke forbindes så meget med julen, men jeg har nu tænkt mig, at jeg selv i år vil prøve at sætte det ind i en julesammenhæng. Den kirkelige tradition er at tage fat om det helt specielle, at et barn bliver født og det utrolige pludselig muligt, og det fejrer vi helt frem til den 6. januar i alle gudstjenester.

BISKOP PETER SKOV-JAKOBSEN GLÆDER SIG TIL JULEN

I Domkirken har vi også morgenandagt alle hverdage kl. 8, hvor vi kommer godt rundt om alle julesalmerne.”

Alle præsterne ved Vor Frue Kirke er vel på arbejde i julen?

”Bestemt, der er trængsel blandt præsterne for at få lov til at prædike. Det er jo så dejligt at møde mennesker, og heldigvis synes danskerne også, at historien er værd at mindes, så der kommer mange mennesker til julegudstjenesterne. Selv skal jeg holde gudstjeneste 2. juledag kl. 17 i Vor Frue Kirke. Det er i øvrigt min erfaring fra de år, jeg har været præst her i Indre

By, at tankerne i december også retter sig mod kirken og det, der er det centrale i julefejringen. Der kommer flere mennesker i kirken i denne tid, ikke bare til de specielle arrangementer, koncerter osv., som jo altid trækker mange til, fordi de vækker en tanke i mennesker, og man skal ikke forklejne de tanker, som al den smukke musik vækker. Men der kommer flere også til de helt almindelige adventsgudstjenester.”

Hvordan synes du, det er at være biskop i København?

”Jeg er blevet taget godt imod, og jeg er meget glad for mit nye arbejde. Det er en stor udfordring, som jeg går til med glæde hver dag.”

Er Søndagskirken stadig under embedet her?

”Ja. Jeg er gammel sømandspræst, så jeg griner over hele hovedet, når du nævner det! Jeg har været præst ved Søndagskirken i Hull i England i 9 år.”

Hvordan er det at være præst uden for Danmark?

”Det er selvfølgelig anderledes, særligt i julen. Der var de særlige oplevelser i hele adventstiden, hvor man besøgte søfol-

kene ude på skibene. Det var specielt at besøge de mennesker, som skal være hjemmefra for at passe deres arbejde. Netop i den måned er det lidt tungt at være hjemmefra, for man vil jo aller-

Vi stiller vores liv til rådighed for at være sammen med andre mennesker

helst være sammen med dem, man elsker højest her på jorden, det vil jo alle. Derfor var intensiteten i samtalerne altid højere i december.

Fra Søndagskirken er jeg også vænnet til, at juleaften ikke er noget, man har for sig selv. Vi fejrede altid jul efter danske traditioner sammen med menigheden i Søndagskirken juleaften og ikke juledag, og familiens jul lå i højere grad på juledag hos os selv i præstegården. Men vi var nu aldrig alene, der var altid en student, der ikke kunne komme hjem, eller en syg sømand eller andet. Så min julefejring er meget præget af, at vi har den dobbelte nationalitet, hvor vi fejrer både juleaften og juledag. Da jeg var barn, syntes jeg, at juledag var præget af en vis tristhed, for nu kunne man gå og vente et helt år, til det blev juleaften igen, så det er dejligt at holde julefest også juledag.”

Hvor meget bliver Søndagskirken brugt i det hele taget?

”Søndagspræsternes væsentligste opgave i dag er at komme ombord på skibene, fordi søfartserhvervet er så travlt nu, at man kun ligger ganske få timer til kaj, og der er næsten ingen landlov for moderne sømænd.

Derfor skal præsten ombord, for det er dér, mødet mellem kirken og sømanden finder sted. Egentlig gudstjeneste holder vi som regel ikke ombord, vi er der for at tale med dem, der måtte have behov for det.”

Hvor meget behov er der for at yde sjælesorg blandt søfolkene?

”Det er præstens vigtigste opgave, hvad enten man kommer ud som præst fra en Søndagskirke eller sejler med skibet som præst – jeg har også været orlogspræst i 10 år – at holde sig åben for den fortrolige samtale, som er nødvendig. I militær sammenhæng er præsten den, man kan tale frit med, fordi præsten er uden for militær rangfølge; det gør, at samtalen kan komme til at handle om det rent menneskelige. Det skaber et frirum, hvor det, der går én på som menneske, kan blive udtrykt. Det bliver meget brugt, og heldigvis for det.”

Peter Skov-Jakobsen er glad for at arbejde i Københavns Stift.

Men det kan vel også være krævende, hvis nogle har meget alvorlige problemer?

”Jo, men det er det, vi som præster har stillet os til rådighed for: at være sammen med mennesker i meget krævende situationer. Det er man jo også som almindelig sognepræst, når man f.eks. har en begravelse. Mærkeligt nok kan det faktisk også være krævende at være sammen med mennesker, som er frygteligt glade! Men det er dejligt at være sammen med mennesker både på godt og ondt, selvom det også kræver meget af én selv. Præsten skal komme andre mennesker i møde med oplagthed og interesse for deres glæder og sorger.”

Kommer der nye tiltag i København?

”Jeg synes egentlig, at københavnernes hele tiden mærker en kirke, som er meget lydhør over for deres ønsker. Hvis man ser på menighedsarbejdet rundt omkring i byen, kan man se, at man i mange sogne er meget fokuseret på, hvilken opgave, man kan løse her og nu. Det er simpelthen en proces, der foregår hele tiden.

Der er nogle ting, som jeg håber, vi får mere fokus på i de kommende år. Det er dels dåbsoplæringen, som skal gøre det mere klart, hvorfor vi skal døbe vores børn. Det er også undervisningen, hvor vi skal blive bedre til at videreformidle det,

vi tror på, og som vi ikke synes, samfundet kan undvære. Jeg håber også, vi får mere fokus på gudstjeneste og bønsliv. Der er mange nye eksperimenter i gang her i byen, for det er meget centralt for os at forklare, hvorfor

NY UDSTILLING "Your Smiley Face"

Fotografiske værker af:
- Jacob Rød
- Uffe Holm
- Jakob Hunosøe og
- Michael Boelt Fischer

Fernisering
11. dec. - kl. 17-20

Udstillingsperiode
12. dec - 30. dec

ESPLANADEN

Esplanaden 1C, 1263 K
Telefon 33 32 25 85
www.ge3.dk

1888

Prokostrestaurant Husmann's Vinstue, der blev grundlagt i 1888, er en af de få kælderrestauranter, der er tilbage i København. Indretningen er stort set uændret i de 120 år, der er gået. Kvinder blev forbudt adgang fra 1912 til 1981. Prokostrestaurant Husmann's Vinstue er i dag en traditionel dansk frokostrestaurant af højeste kvalitet med hjemmelavet specialiteter af friske råvarer efter typiske gamle opskrifter.

Husmann's Vinstue
Larsbjørnsstræde 2, 1454 København K
Telefon 3311 5886
www.husmansvinstue.dk

København Caféen er en hyggelig, ægte dansk restaurant beliggende i en af Københavns små charmerende stræder. Det gode traditionelle dansk smørbrød dominerer menukortet til frokost, og om aftenen serveres dejligt dansk middags. af specialiteterne hver mandag og tirsdag er bl.a. stegt flæsk med persillesovs. For øvrigt kan man være heldig at opleve julemanden »live« i løbet af året.

København Caféen
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon 3332 8081
www.kobenhavnercafeen.dk

Chit Brasserie Chat

2 retter kr. 260,-
3 retter kr. 295,-
vi glæder os til at byde jer velkommen på Brasseri Chit Chat

www.chitchat.dk
Bordbestilling 3339 9339
Skt. Peders Stræde 24 A
1453 København K

VOR FRUE KIRKE HAR STOR AKTIVITIT I JULEN

Peter Skov-Jakobsen viser her den fine Bispegård frem.

det er så vigtigt at gå til gudstjeneste. At forklare, hvilken inspiration det er, og hvad det er for et stort rum, vi træder ind i, og hvorfor det er nødvendigt, at mange flere træder ind i det store rum. Der er meget få steder i den moderne tilværelse, hvor man kan sætte sig ned, hvile og komme ind i et andet rum. Normalt er der fart på hele tiden og ingen ro; gudstjenesten er et helt andet rum, hvor man skal være til under historien, være under nogle andre billeder, forholde sig til musik. Det, kirken skal gøre opmærksom på, er, at

horisonten bliver udvidet, når man går ind i det rum, og det er derfor, vi selv kommer der, det er livsnødvendigt for os andre at gå til gudstjeneste.

I december retter folk tankerne mod kirken og det centrale julebudskab

Endelig skal der større fokus på socialt-etiske spørgsmål, altså forholdene i vores samfund; at kirken, teologien, kristendommen, troen kan være med til at åbne for nogle større perspektiver i den almene debat, som vi

løbende har med hinanden. Det håber jeg på at se i de kommende år. Det skal altså ske i respekt for byen; jeg er ikke født københavnere, så jeg kan godt tillade mig at sige, at jeg er skrupforelsket i København! Ellers var det jo bare praleri! København er i mine øjne

den dejligste by i verden, men bag de smukke facader er der jo en virkelighed, som ikke altid er køn. Men den virkelighed skal også frem. Der er mennesker i vores by, som lider nød: vi har fattigdomsflygtninge, vi

har mennesker, som ikke kan klare deres liv selv, vi har uro og kriminalitet, i det hele taget alt det, en moderne storby har. Alt det skal med i vores virkelighed, når vi betragter vores samfund. Det grimme og det smukke går hånd i hånd i København, ellers ville det ikke være København.”

ROSENGÅRDENS Bodega

Det er her man hygger sig!

Åbningstider
Man - Ons: 10 - 00
Tors - Lør: 10 - 02
Søndag: 12 - 20

Irish coffee 34,- / Stor fadøl 34,-

Rosengaarden 11
1174 København K
Telefon: 3312 4625

FINGERBØLLET
WILDERSGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

Meget dyre brintbiler

Tekst: og foto Flemming Lehrmann
fbv. stadsingenior

Under stor bevågenhed introducerede Københavns Kommune den 12. november sin nye flåde af brintdrevne biler, 8 styks i alt fordelt på 6 personbiler og 2 pickup'er. Det skete i Sydhavnen, hvor der er blevet opført et brinttankanlæg, som blev taget i brug ved samme lejlighed. Anledningen er, at København vil vise verden, hvad man formår for at reducere CO2 udledningen, og det sker selvfølgelig i forbindelse med den store internationale klimakonference, der finder sted i Bellacentret i begyndelsen af december.

Jordens klima er under forvandling, det mærker vi allerede, og derfor har regeringen meget fornuftigt udmeldt, at man på længere sigt skal afvikle al brug af fossilt brændstof til fordel for de CO2 neutrale, og det er brint, hvis den ellers udvindes ved brug af ”grøn” energi. Brint dannes ved at skille vand (H2O) ad i dets to bestanddele, nemlig brint (H2) og ilt (O2) gennem elektrolyse, og det skal der bruges en stor mængde elektricitet til. Taget i betragtning, at man ikke kan sælge vindmøllernes natproduktion, som derfor går mere eller mindre til spille, synes idéen til at udnytte den til at producere brint oplagt.

Det er et fint initiativ, Københavns Kommune har taget, men billigt er det ikke at være foregangsmand. Hvert

køretøj koster ca. 750.000,00 kr., så det er ikke lige sådan en bil, man ville købe i dag, også selvom man er endda meget miljøbevidst. Den lille bil er altså en prototype, så man må formode, at der vil være stykke vej endnu, inden den kommer i produktion til en overkommelig pris. Teknikken bag ved bilen bygger på en el-bil, som i stedet for at drives med batterier, drives af en brændselscelle, der frembringer den nødvendige strøm, men vi skal ikke fortælle os i de tekniske detaljer, dertil er de nok for komplicerede. Dog skal man gøre sig klart, at brint, som den lette luftart den er, skal underkastes et tryk på op til 700 bar, hvad der stiller store krav til bilens tank. Der er altså flere ting, som skal overvejes grundigt, inden bilen kan blive hver mands eje, og skal det lykkes, er det vigtigt, at nogen er villige til at gå i spidsen. Det er her, København kommer ind, og det fortjener kommunen megen ros for.

Brintbilen blev fornemt introduceret. Der var taler af Miljøborgmesteren og transportminister Lars Barfoed. Canadas ambassadør, Peter Lundy, roste det spændende samarbejde, der foregår mellem Canada og Danmark om ”grøn” teknologi, og som vi her så et

fornemt eksempel på. Hvordan er så brintbilen at køre i? Der

blev lejlighed til en tur, og det var faktisk en oplevelse at køre i den lille, men meget komfortable vogn, som med en maks-hastighed på 80 km/h bevægede sig næsten lydløst og smidigt i trafikken. Det bliver

spændende at se, om bilerne vil få en fremtrædende plads i gadebilledet. De fortjener det, og kan København være med til at bringe den nye bilteknologi hurtigt frem, vil det betyde en mærkbar forbedring af byens klima i fremtiden, og den bør ikke ligge for langt væk.

Kunst & Håndværk

LANDEMÆRKET 9

Kunst & Håndværk
LANDEMÆRKET 9

LANDEMÆRKET 9
Landemærket 9 - 1119 København K
Telefon 33 11 68 81 v/ Rundetårn
www.kunstoghaandvaerk.dk

Åbningstider: man.-tors. 11.00-17.30
fre. 11.00-18.00 lør. 10.00-14.00

Om klimaet ændrer sig

Er vi på vildspor?

At den globale opvarmning forårsaget af for meget CO₂-udslip er skyld i klodens klimaændringer er blevet sagt så ofte, at det for mange er blevet til det eneste sande udsagn. Men hvad er egentlig årsagen til klimaændringerne? Det menneskeskabte udslip af CO₂ synes at være det eneste gangbare svar og en reduktion af CO₂ den eneste løsning. Men hvad hvis vi overser det

reelle problem – som kan være svingninger i solens udstråling?

For nylig kunne man i B.T. læse, at ukendte hackere har skaffet sig adgang til hundredvis af e-mails mellem fremtrædende amerikanske og engelske klimaforskere. Angiveligt hævder flere forskere, at der ikke kan redegøres for den manglende opvarmning i øjeblikket, at der bruges statistiske tricks

for at skjule en nedgang i den globale opvarmning, og at vi menneskers indflydelse på det globale klima er stærkt overvurderet.

Der er også forskere herhjemme, der mener, at CO₂ ikke står bag klimaændringerne. Således mener astrofysiker ved Dansk Rumforskningsinstitut Henrik Svensmark, at det er solen og kosmiske stråler, som forårsager klimaændringerne ved at påvirke skydannelsen, så temperaturen går op eller ned. Men det er tilsyneladende ikke politisk korrekt at fremsætte alternativer til CO₂-teorien.

Måske skulle man give mere taletid til de forskere, der hævder, at solen er i færd med at svigte os, og at den virkelige trussel faktisk er en nært forestående istid som "den lille istid", Danmark oplevede fra midten af 1600-tallet og et stykke ind i 1700-tallet; vi bragte et indslag herom i Stræderne i august.

Måske skal vi til at udlede mere CO₂ for at holde varmen?

Færge Caféen
anno 1779

husk at reservere bord til
julefrokost & nytårsaften

Strandgade 50 • 1401 København K
www.færgecafeen.dk • Tlf. 32 54 46 24

JUL I NYHAVN
13. November - 22. December

Oplev den smukt pyntede Nyhavn. Hyggelige restauranter langs kajen byder dig velkommen med lækker julemad og boderne er fyldt med sjove og spændende julegaver.
Åben dagligt 11-18. Fre., lø., sø. til kl.20.

www.nyhavn.com

NYHAVN
ERHVERVSPROJEKT

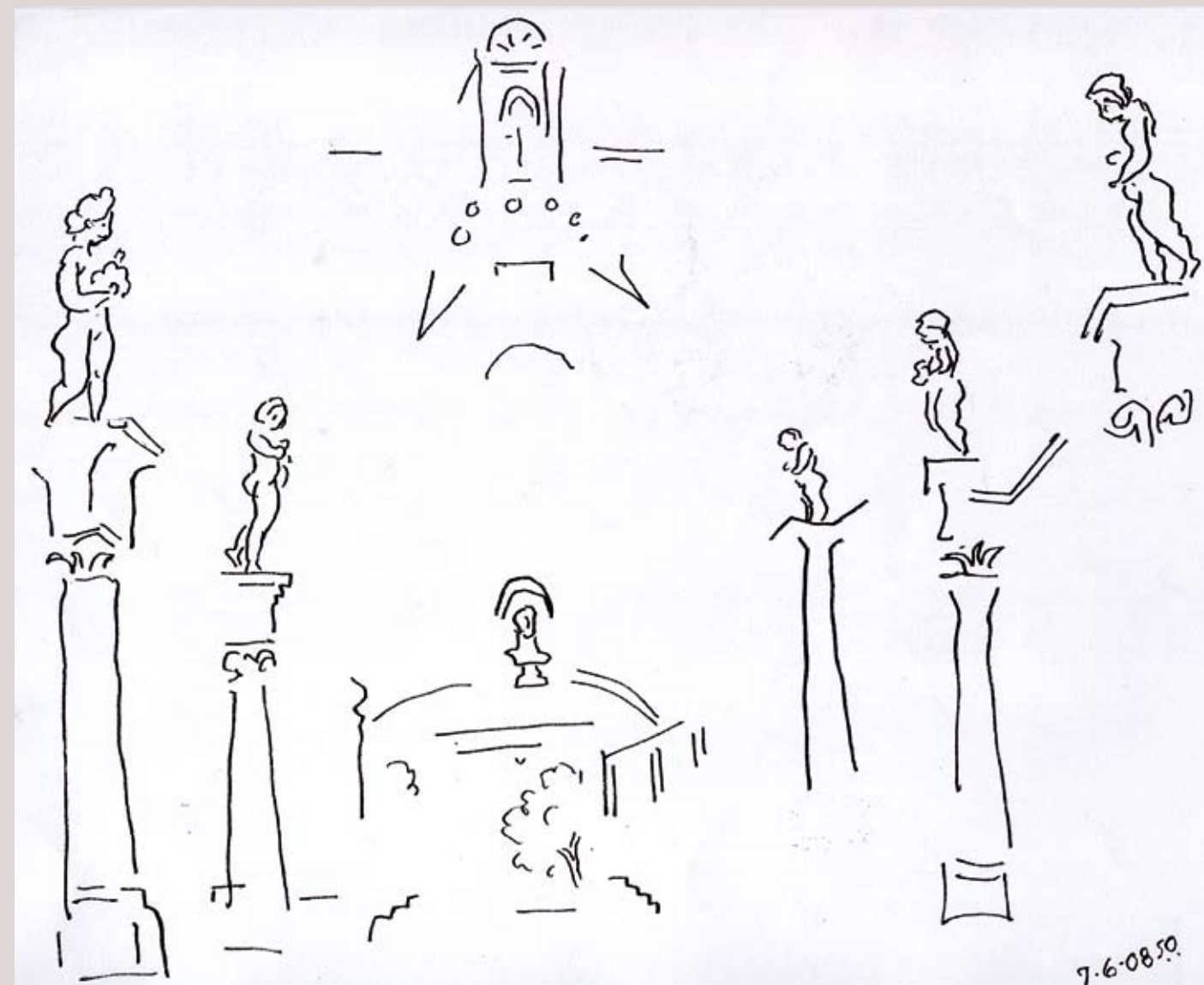

Sven Okkels fotograferet af Karsten Bundgaard

Kunstmaleren Sven Okkels tegner stemninger fra vores by med en lille kommentar.

Tegningerne er blevet til på byvandring, hvor Sven har tegnet on location.

Jords Passage
med englebæsser
på piedestaler.

7.6.08.50

Aut. VVS-Installatør
Blikkenslager & Kloakmester
Sonberg VVS

Guldbergsgade 9 - 2200 N
Telefon: 35 39 29 93
www.3blaa.dk

PALÆ

- let frokost alle hverdage fra 11-17

NY ADELGADE 5. 33 12 54 71
www.palmar.dk

TOLDBOD BODEGA

WWW.TOLDBOD-BODEGA.DK
Esplanaden 4 - 1263 København K
Tlf. 33 12 93 31

Ta' på en spændende tur i juledagene - tæt på centrum

Kom ud i naturen og glem juleræset et par timer.

Vestamager byder på store naturoplevelser. Ingen andre steder i Europa findes et natur-område af denne størrelse med en metro lige til døren. Naturcenter Vestamager ligger lige midt i det, der i gamle dage hed Fælleden. I forlængelse af den sydgående metros endestation, 10 min. fra Kgs. Nytorv, ligger et grønt område på 2.500 hektar, svarende til 5000 fodboldbaner, med savannelignende natur, græssende hjorte og en mængde fugle.

Insektskoven er 400 sortsvedne egestammer, sat op, så man kan lege insekt, hvis man er barn, og gå på opdagelse mellem trærødderne og vandplanterne.

Derude ligger også et Naturcenter, som fungerer dels som kursushus og som udstillingshus, hvor der vises gratis udstillinger. I alt 8-10 naturvejledere formidler området både til skolebørn og private. Området er fredet som det, man kalder en strandeng eller et

overdrev, og det er det, fordi det er en naturtype, man ikke har så frygtelig mange af i denne del af Sjælland. Staten ejer det, og det er Skov- og Naturstyrelsen, der forvalter det.

Jes Aagaard er naturvejleder i Skov- og Naturstyrelsen og har ansvaret for driften af Naturcentret. Jes Aagaard forklarer om dyrelivet i området:

”Vi har et rigt fuglelandskab, hvor især vadefuglene er talrige. Men også rovfugle som vinterfalk, blå kærhøg, musvåger, havørne, vandrefalke er her i stort tal. Det er meget naturligt, at der er så mange, for vi har også mange mus herude; vi skønner, at der er 90.000 mus i

maj måned og over ½ mio i september. I det hele taget kommer alle sådanne fugle, som er under hårdt pres i den danske natur.

Så er der ca. 500 dåhjorte, som også hjælper med til at tage den opvækst af træer, som vi helst ikke vil have her. Der er kun to områder her – Pinseskoven og Fasanskoven – som vi vil fastholde som

skov, og det er en speciel slags skov, nemlig birkeskov. Der er ca. 300 ha skov, og når man går derinde, kan man føle sig hen-sat til en sydsvensk birkeskov med alle de hvide stammer. Det er en meget smuk oplevelse. Dåhjortene går frit hele året, og vi har den regel, at hvis man finder et gevir – det kan man bedst gøre i april måned – må man tage det med hjem som souvenir. Om vinteren, fra november til april, fodrer vi dem med lidt ekstra mad, for der er ikke mad nok i naturen på denne årstid.”

Hvordan er området dannet?

”Det er gammel havbund. Vi er på et område, som er kunstigt skabt. Under krigen byggede man en dæmning helt oppe fra Islands Brygge, som gik i en 13

km bue rundt og ned til Kongelunden. Danmark var besat af tyskerne, og man havde fra dansk side behov for at holde på de arbejdsløse danske arbejdere, for ellers blev de tvangsudskrevet til den tyske krigsindustri. Allerede i 1940 kom projektet i gang, og under det meste af krigen arbejdede 5-600 mand på byggeriet af dæmningen. Ved krigens afslutning var dæmningen færdig og blev pumpet tør i slutningen af 1940'erne. I begyndelsen af 1950'erne overtog militæret området og brugte det som militært skydeområde frem til 1984.”

Der er forskellige ting, man kan se herude?

”Ja, vi har lavet nogle installationer, som giver gode oplevelser. Dels har vi bygget en stor naturlegeplads, Himmelhøj, lige syd for metrostationen. Den er bygget som 4 store installationer, som fungerer som en legeplads for børn, men samtidig ligesom nogle meget smukke, skulpturelle landskabselementer, som man kan nyde synet af og gå på opdagelse i. Ildstedet er en af dem: et stort, cirkelformet anlæg med en bålplads i midten. Insektskoven og Arken er to andre.

Endelig har vi Naturcentret,

Arken, et 65 m langt træskib bygget med et udsigtspunkt, der er lavet som en spiral af store kampesten, som man kan gå op i.

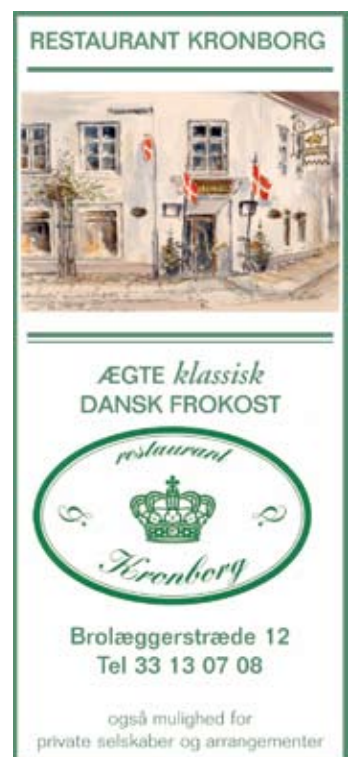
hvor vi det meste af året har en gratis udstilling, som er åben i weekenden og på helligdage. Der er en lang række bålpladser og overdækkede lejrpladser ude på arealet. Man kan overnatte herude, dels på primitive lejrpladser, hvor man kan slå sit telt op og lave mad på en bålplads, hvor vi sørger for at lægge brænde ud og har sat en skraldespand op. Vi har bygget 4 lejrpladser, hvor der er store sheltere – en slags overdækkede halvtage – hvor man kan overnatte. Der kan være 25-30 mennesker, og der er en bålplads i midten. Hvis de er ledige, må man gerne bosætte sig i dem en dag eller to, og ellers kan man reservere dem via hjemmesiden..”

Hvordan færdes man bedst herude?
”Nogle steder må man gå uden

for stierne, andre steder skal man holde sig på stierne, fordi militæret ikke har ryddet helt op endnu alle steder, der kan ligge ueksploderede granater. Vi regner med at være færdige med oprydningen i løbet af et års tid, det glæder vi os meget til. Man kan også leje en cykel herude, det koster 10 kr. for en dag, så kan man hurtigere komme rundt.”

Nyttige links: friluftskortet.dk, skovognatur.dk, naturnet.dk

Et fantastisk restaureret hus på Christianshavn

Sejlmagerens hus på Wilders Plads

Her ses bindingsværket, det er fremhævet for at vise oprindeligheden

ilders Plads har været i familien Barfreds eje i 165 år. Niels Barfred er den nuværende ejer, 4. generation, og har selv boet i huset på pladsen i ca. 10 år med sin familie. Niels Barfred har selv stået for den gennem-

Kenneth's Cykler

- Værksted
- Nye cykler
- Alt inden for tilbehør
- Udlejning af cykler

Gothersgade 157 • Tlf. 3333 8458
Åbent: Man-fre. 8.00-17.30 • Lørdag 10.00-13.00

gribende restaurering af det smukke bindingsværkshus, Sejlmagerens Hus fra 1732, og har for sit arbejde modtaget flere priser, bl.a. Europa Nostra-prisen.

Her fortæller Niels Barfred lidt om historien og om, hvordan det lykkedes ham at redde det ellers dødsdømte hus:

Hele området var et skibsbyggerområde. Andreas Bjørn fik kongelig tilladelse til at fylde vandet op i 1730 mod det privilegium, at han ikke skulle betale skat i 30 år. Desværre fortsatte det privilegium ikke! Der blev bygget masser af sejlskibe, også en del skibe til den danske flåde. Man havde de faciliteter, der skulle til byggeriet, bl.a. kølhalingsgrav, dokker og sejlmageri, og sejlmageren boede i stueetagen i huset her. På første sal var der

Det smukke hus med gavl imod kanalen

store rum med mange vinduer, så man kunne se at sy. Når sejlet var færdigt, blev det firet ned gennem en lem i muren; det blev gjort via et spil trukket af

Den smukt restaurerede dør med gerigter som sjældens ses.

4 mand, for de store sejle var tunge.

Det var sejlmagerhus i ca. 150 år, så skiftede området karakter. For det første blev halvdelen af Wilders Plads solgt fra og blev

til Kgl. Grønlandsk Handel, resten forblev Wilders Plads. Der begyndte at komme industri herud, tømrere, metalvirksomheder, og selve skibsværftet blev ombygget til Strandgade Værft, som siden blev overtaget af B & W. Selve grunden forblev i familiens eje, og man lejede ud til disse virksomheder.

Et stykke inde i 1900-tallet begyndte området at forfalde meget. B & W gik fallit i 1928, blev dog retableret, men mange af virksomhederne i området gik konkurs under depressionen i 1930'erne, og siden fulgte krigen. Efter krigen blev huset omdannet til boliger til udlejning, men det forfaldt mere og mere. Det skyldtes bl.a., at man for

100 år siden ikke syntes, at bindingsværk var smukt. Mange ejendomme blev pudset, også vores, og det kan bindingsværk ikke tåle. Det rådner inde under pudsen, og det skete også her. Pudsen skaller af, og det ser farligt ud. Jeg diskuterede med Weidekamp (Egon Weidekamp var overborgmester i København fra 1976-1989, red.), som på

det tidspunkt var ansvarlig for byplanlægningen, og på et tidspunkt siger han: "Det vil vi fandeme ikke have liggende, riv det gamle lort ned!" Det var nøjagtigt, hvad han sagde. Jeg sagde til ham, at jeg syntes, det var en meget dårlig idé, han kom med dér, for det er det mest malede hus i Danmark. Man kan næsten ikke gå på auktion uden at finde et maleri, hvor huset er på.

Vi forhandlede i to år med kommunen, med hjælp fra højestetssagfører Thyregod, som var politiker og bl.a. havde siddet i borgerrepræsentationen for Venstre. Han kendte Weidekamp godt, og han sagde til ham: "Nu må vi altså se at blive færdige med denne sag". Det var samme dag, som Weidekamp havde fået afslag på at bygge en

Trappegangen er smal, men smuk og velfungerende.

svømmehal, som skulle hedde Weidekamps Svømmehal. Den var tegnet af Utzon og skulle ligge, hvor Søpavillonen ligger. Søpavillonen skulle vige pladsen for en stor moderne svømmehal, som skulle være Weidekamps gave til den københavnske befolkning – de skulle naturligvis selv betale for den! Men det afslag havde gjort Weidekamp i dårligt humør, og det var umuligt at få ham til at snakke om andet. Efter en lille time sagde Thyregod altså til ham, at vi måtte se at blive færdige med sagsbehandlingen af det hus. "Nå," sagde Weidekamp, "så lad

lortet blive liggende". Det var den sagsbehandling.

Så kunne vi begynde istandsættelsen, som blev gjort for egne midler. Huset var jo fredet, så fredningsmyndighederne fulgte meget med i, hvad vi gjorde. Vi startede i 1980/81, og det tog to år. Alt den dårlige puds skulle af, og hver enkelt sten først pilles ud, så trækonstruktionen kunne blive restaureret, og siden mures op igen.

Da huset var færdigt, fik jeg Christianshavnerstatuetten, som var en lille bronzefigur af Chr. IV. Prisen var stiftet af Brøstes Gård og blev givet til dem,

Niels Barfred viser her diplomaten for den fine Europa Nostra pris, som han tog sig af Christianshavn. Dengang havde Brøste sit eget museum i Brøstes Gård, og det blev brugt til overrækkelsesceremonien, hvor overborgmesteren – Weidekamp – og forskellige andre fine folk skulle komme. Weidekamp skulle overrække figuren og holde en tale. Og hvad sagde han så? "Ja, hr. Barfred, er det ikke godt, at vi fra Københavns kommune kan sørge for, at de gamle huse bliver sat i stand!"

OWE SILVER ARTIST

K29
KOMPAGNISTRÆDE 29 KBH K
www.k29.dk
grafiske regnfrakker
kvindeligt draperet tøj
TIRS-FRE 11-18, LØRD 11-15

ORIGINAL SØMANDSTRØJE

Jørgen Pedersen

Strandgade 24 - 1401 København K
Telefon : 32 54 19 03

DET ER EN KUNST AT ARBEJDE MED STEN

Henriette Hornsleth ved slibemaskinen hvor råstenen spændes op for at blive slebet med høj hastighed.

Rå sten bliver til glimtende smykkesten

Henriette Hornsleth er diamant- og ædelstensliber og har sit værksted i et baghus i Indre By i København. Her sidder hun til daglig og forarbejder ædelsten og diamanter fra rå til færdigt produkt. Vi kan ikke følge hele den langsomme og indviklede proces her, men hør Henriette fortælle om, hvordan hun kom til at arbejde med de

spændende sten og også lidt om teknikken:

”Det er egentlig en begejstrende fejltagelse. Jeg startede med at arbejde for guldsmed Ellen Margrethe Brøgger på Christianshavn i 1970’erne. Vi havde et forrygende og pragtfuldt samarbejde og venskab, og hun lærte mig mange ting. Hun havde bl.a. en stenslibemaskine, og en dag kom en god ven hjem fra Australien med råopal, og

dét vakte min interesse. Da jeg var lille, syntes jeg, at alt hvad der glimtede og var af glas, lige fra hinkesten til hønseringe, var meget interessant, og det har altid på en eller anden måde behaget mig. Det gjorde, at jeg prøvede for sjov at slibe opalene. Dét at åbne sådan en råsten og se den fortryllende verden af farver, glans og landskaber var en fantastisk oplevelse. Jeg kan huske, at jeg tænkte, at dét her ville jeg bare, om jeg så skulle

dø af sult. Ellen opfordrede mig til at tage til Antwerpen og uddanne mig til diamantgrader, det kunne vi jo bruge i butikken. Men der var også et råstenskursus i diamanter, som jeg tog, og så gik det galt! Jeg besluttede at uddanne mig til diamantsliber. Det betød, at jeg trak stikket ud herhjemme og drog til Sydafrika.

Dengang var det De Beers, der stod for uddannelsen; man

startede med, hvad der svarer til vores gamle EFG-uddannelse, men med meget længere arbejdstider. Der var en forskole på 1½ år og derefter 3-4 år. Det er et meget specialiserende fag: man kan blive uddannet til at sidde i et produktionsled, eller man kan tage et speciale i f.eks. meget store diamanter, og det foreslog de, at jeg gjorde efter min forskole. Desværre var min mor meget syg på det tidspunkt, så jeg var nødt til at tage hjem; min mor klarede sig og opfordrede mig stærkt til at tage tilbage, og det gjorde jeg.

Men da var min plads selvfølgelig optaget. I stedet blev jeg tilbudt at slibe en meget sjælden ædelsten, der hedder tanzanit. Det er klart, at når man forarbejder meget sjældne sten, gælder det om at få mest muligt ud af materialet. Det klarede jeg så godt, at jeg efter ½ år blev udnævnt til formand, og det var ikke nogen lykke, det var faktisk helt forfærdeligt. Jeg var jo hvid, og hvid kvinde, og at være formand for 4-5 afrikaans var noget af en udfordring, de hadede mig som pesten simpelthen. Så jeg fandt en anden arbejdsplads, og det blev lidt

min skæbne, fordi jeg forelskede mig i en stensliber, og han valgte at tage med tilbage til Danmark, hvor vi startede et lille værksted op sammen. Men året efter smuttede han med alle stenene og hele omsætningen, og så var det forfra igen. Men jeg besluttede at blive i Danmark, også på grund af min syge mor, og så fandt jeg det lille sted, hvor jeg er nu og har 10-års jubilæum her i år.”

Hvor køber du sten?

”Jeg køber råsten fra bl.a. Afrika og Sydamerika. Jeg har leverandører, som jeg kender godt. F.eks. når det drejer sig om smaragder, har jeg et gammelt familieforetagende i Tyskland, som stadig har et ben i Colombia. Man skal ikke lave forretninger sådanne steder uden at være kendt der, men denne familie har været gift ind i colombianske familier i flere hundrede år. Der er stor griskhed omkring disse sten, og nogle vil gøre hvad som helst for at berige sig. Diamanter vokser også i frygteligt farlige omgivelser, og det er ikke nemt at gå ud og købe rå sten. Der er også dyre forsikringer, og der er store beløb, man skal betale for varer, man måske

Der findes flere forskellige slibeformer.

aldrig ser. Det er en risikabel branche, og derfor er det bedre at have gamle leverandører rundt omkring i Europa, som allerede har etableret kontakterne, og som for diamanternes vedkommende kun køber fra ikke-konfliktområder. Jeg køber ikke de såkaldte bloddiamanter.

Men jeg kan da få råsten, og jeg synes, det er skønt at åbne sådan en sten. Nogle sten er tromlepolerede, dvs. at de er brudt ud af det sted, hvor de egentlig har groet, og så er de rullet med floder og vandløb og har slebet hinanden. Andre sten er hugget eller sprængt ud, og hvis man kigger på dem igennem lys, vil man se brud og revner. Alle sten har indeslutninger af andre mineraler, og de reneste – dvs. dem med færrest indeslutninger – er de dyreste. Farven, hvis det drejer

sig om farvede sten, må gerne være intens. Jo mere intens farve, desto højere pris.

Men tilbage til forarbejdningen: jeg forarbejder kun smaragder og diamanter, hvis jeg kan få lov til at købe rå sten. Der er et hav af forskellige slibninger, og når man står med et stykke rå sten, kan det umiddelbart være svært at se, hvad der kan blive ud af det; der er kanter, hakker, skår og hulheder. Der er det min opgave at se, hvordan jeg får mest muligt af stenens vægt med og også får en sten med dybde nok til, at der bliver en bund. For det er lyset i bagfæcetterne, øjet ser, når man ser den færdige diamant funkke, det er faktisk slet ikke toppen. Alle sten har en kritisk vinkel, og får man lavet stenen for flad, løber lyset bare lige igennem og bliver ikke reflekteret, det er som at kigge igennem et vindue. Så jeg

SLIBNING AF STEN KRÆVER STOR PRÆCISION OG VIDEN

Henriette holder af at arbejde med mange forskellige ædle stene, og synes at enhver sten har sit eget liv.

har været gjort i århundreder, hvor adelen og andre rige folk fik fremstillet rejsesmykker, der var langt billigere end originalen, som man kunne efterlade hjemme i ly for landeveisrøvere. Jeg har nogle syntetiske sten på lager, fordi jeg af og til får forespørgsler på sten netop til rejsesmykker.

Ædelstenene har forskellig hårdhed: f.eks. er safiren ufatteligt hård og svær at polere, mens den grønne peridot er blød og meget nemmere at slibe. Når jeg går i gang med at slibe en sten, finder jeg først, hvor toppen skal være. Dernæst "mavebæltet", dvs. formen: dråbeformet, firkantet, oval osv. Så går jeg i gang med at lægge bundfacetter på, først de grove facetter, så finsliber jeg og til sidst kommer poleringen; det er en langsom procedure, inden det færdige produkt er der. Derefter vender jeg stenen om og gentager slibningen fra toppen; her er det, at jeg kan lave fantasislib og slib til mål fremfor de almindelige brillantslib.

Det er faktisk muligt at fremstille syntetiske sten, og det

Jeg laver primært store slib på ædelsten, for jeg kan ikke konkurrere med Kina, hvor 40 mand sidder på samleband og knalder facetter på. Jeg reparerer også sten, for man smider jo ikke en dyr sten ud, fordi den har fået en skade. Der er også stor variation i kundernes smag, nogle foretrækker en diskret brillans, andre kan ikke få nok pling-pling.

Rådiamanter kommer i alverdens farver: gul, brun, rød, grøn og den mest almindeligt kendte, den hvide. Det er brillantslibningen, der gør, at diamanten i den slibning kaldes en brilliant. Den blev færdigudviklet i 1919 af russeren Tjajkovsky. Han fandt bl.a. ud af det med vinklernes og facetternes placering, og for et brillantslib i dag, hvor man facetterer spidsen af stenen, har man 57 facetter med en tavlefacet, 8 hovedfacetter, 8 stjernefacetter, 16 rundistfacetter på toppen, i bunden 8 hovedfacetter igen og 16 rundistfacetter. Det mønster placeret over for hinanden er dér, hvor lyset spil-

ler og løber og giver brillansen i stenen.

Jeg sliber for guldsmedeb Branchen og private, som har interesse for ædelsten. Det kan være halvædelsten, strandsten, månesten fra Grønland eller andet, som jeg sliber, så folk kan gå til guldsmeden og få lavet et smykke med stenen. Jeg har ikke så meget tid til at udføre guldsmedearbejde, men jeg designer smykker for private og allierer mig med en guldsmed, som jeg ved er god til lige præcis det her, så kunderne får et unikt produkt. Ofte opstår mønstre under samtalen med kunden, når man danner sig et indtryk af kundens personlighed og smag. Det synes jeg rigtig godt om, og det er en behagelig afveksling fra det nørdede arbejde, jeg jo har med at leve livet gennem en lup.

TV på Christianshavn

Thomas Busch i det kommende studie, som er et delelokale

Thomas Busch, som er en af initiativtagerne til projektet, fortæller her, hvad det går ud på:

"Vi er en række christianshavne-re, som uafhængigt af hinanden har det til fælles, at vi enten bor her eller har boet her, er aktive herude, har eller har haft børn her, og som nærer en stor kær-

Christianshavn får en ny TV-kanal

lighed til bydelens historie, liv og atmosfære. Vi mente, at der med alle

de ting, der sker, ikke bare fra kommunal side, hvor man bliver pålagt at kigge på forskellige ting med hensyn til kanalerne, broerne, byggerier på Krøyers Plads

osv., men med hele livet herude, var behov for et internetbåret forum, hvor man kunne oplyse om mange af disse ting.

Vi har stiftet en forening, der er båret af frivilliges næstekærlig-

hed og ekspertise, og den går på tværs af alt, hvad der har med politik, medier og samarbejdsfor-

Det bliver et internet-debatforum og en slags TV-kanal, hvor vi har en historie kørende 1 uge ad gangen. Vi har alle i redaktionen via vores arbejde et stort kontaktnet inden for branchen, og det har gjort, at vi kan gå i luften allerede primo januar uden at have betalt en krone for det. Til hjælp til køb af udstyr og lignende har vi fået en bevilling på 50.000 kr. af Lokaludvalget på Christianshavn, og det er så heldigt, at vi også kan låne en del udstyr hos foreningens medlemmer. Vores lokale, 9 kvm, er stillet til rådighed af Barfred (Niels Barfred, se andetsteds i bladet, red.)."

RØMERDAL - VÆRKTØJ

VÆRKTØJ EN GROS - OGSÅ TIL PRIVATE

KVALITETSVÆRKTØJ

SPECIALVÆRKTØJ

TEKNISKE ARTIKLER

FORBRUGSVARER

- alt til "sort arbejde"

Vester Voldgade 110, 1552 København V
Tlf.: 70 20 80 45 • Fax: 70 20 80 46
www.romerdal.dk • E-mail: mail@romerdal.dk
Døgnvagt: 40 30 49 25

NY I BYEN!

MAXJENNY
ART FASHION AND STYLE

K29
KOMPAGNISTRÆDE 29
www.k29.dk

grafiske regnfrakker
kvindeligt draperet tøj

TIRS-FRE 11-18, LØRD 11-15

margareta
forslund
design

Café Sorgenfri

BROLÆGGERSTRÆDE 8 • Tlf. 33 11 58 80 • www.cafesorgenfri.dk

Galleriet på Esplanaden

Foto: henrik Ploug
Tekst: Per Stisen

De skiftende udstillinger i galleriet er altid meget spændende og beundres meget.

Hvorfor hedder det Esplanaden 3 – når adressen er 1C? Fordi det nærmest ligger næsten vinkelret imellem Charlottenborg Kunsthall og den Fries Udstillings bygning. På den måde skærer Esplanaden 3 med sin mangfoldighed sig diagonalt igennem dansk kunsthistorie på en humoristisk måde.

I foråret åbnede galleriet dørene for den første udstilling, stedet var oprindelig tænkt som et projekt for unge »up-coming« kunstnere, der ikke havde andre steder at udstille deres kunst. Med det lidt skæve 3-tal i logoet, som nærmest ligner vinger ønsker galleriet også at sende signalet om frihed til at

udstille andet end oliemalerier, de udstiller nemlig det de kan lide og dem de tror på!

Ordet »esplanade« betyder en åben plads foran en stor bygning, og på trods af de kun 50 m2 har der på den korte tid, galleriet har eksisteret, været plads til mange spændende udstillinger i rummet, hvor alt kan ske.

Publikums interesse har også været ganske overvældende, hvilket har været årsag til, at galleriet næsten virker som en udstilling, hvor kunstværkerne bliver solgt direkte, hvilket selvfølgelig har været en stor hjælp for de mange udstillere, der

ofte enten går på Kunstakademiet eller netop har afsluttet deres uddannelse.

Normalt varer en udstilling i galleriet 3 til 4 uger. Det er oftest danskere, men det sker også, at der er en udenlandsk kunstner, der via sit danske netværk har hørt om galleriet og stedets åbenhed og får lov til at vise sin kunst frem.

I hele december

måned kan man se en fotografisk udstilling, som de fire unge fotografer har valgt at kalde »Your Smiley Face«. Gruppen består af Jacob Rød, Uffe Holm, Jakob Hunosøe og Michael Boelt Fischer, og udstillingen er åben fra 12. december og frem til 30. december, med fernisering den 11. december fra klokken 17 –20, hvor det er muligt at få en snak med de unge fyre.

Lee original
overalls

Kr. 1.000,-

Larsbjørnsstræde 19
**JEANS
STORE**
Cph
www.jeansstore.dk

Byens første juletræ

Tekst: Jan E. Janssen,
lokalhistoriker

Johann Wolfhagen fik inspirationen til at pynte et grantræ i sin Københavnske bolig fra sin rejse til Tyskland, og det blev til en udbredt tradition for københavnere.

Københavns første juletræ På Gammel Strand nr. 42 ligger den noble ejendom Vendsyssel, bygget i året 1800 for købmand Claus Saabye. Her flytter fire år senere en ny lejer ind, en ung jurist fra Slesvig, den 25-årige Johann Wolfhagen, der lige havde været på en større Tysklandsrejse efter eksamen ved overretten i Gottorp. Under denne rejse mødte han den tyske juletradition med et pyntet grantræ med levende lys i feststuen. I sin nye københavnerbolig placerer Wolfhagen den 24. december 1804 et frisk indkøbt grantræ i sin dagligstue. Vi ved ikke, hvilken sal

han boede på, men da han efter 20. oktober oppebar en gage som volontør ved Tyske Kancelli (Den røde Bygning på

Slotsholmen), har han nok ikke haft råd til at bo på 1. sal, alle københavnerhuses fineste etage. Huslejen har nok været billigst

H. DANIELSENS EFTF. APS

KRONQUIST

AMAGERTORV

LÆDERSTRÆDE

OSTERGADE

OLD FISH MARKET

LÆDERSTRÆDE 11
1201 Copenhagen K
Tel. + Fax 33 13 02 74
Mail: jk@danielsensilver.dk

ANTIQUES
GOLD
SILVER
SILVER PLATE
PORCELAIN
CHRISTMAS-PLATES
CHRISTMAS-SPOONS
SECOND-HAND GOODS

EVERYTHING
PRICE-MARKED

God
Julegaveidé

Gavekort til
et års levering af

STRÆDERNE
i København

(11 numre)
Pris: 360,- kr
+ porto uden for centrum

**TIVOLI
HALLEN**
v/ Helle Vogt

FROKOSTRESTAURANT
m/ klipfisk og smørrebrød
som speciale

Vester Voldgade 91
1552 København V.
Tlf. 33 11 01 60
Fax 33 32 41 60
www.tivolihallen.dk

Juletræet kom til byen

på 3. sal. Johann Wolfhagen blev i 1812 gift i sin fødeby Tønning i Friesland, og derfor flyttede parret i 1813 til en større bolig i Gothersgade 49 (siden nedrevet). Parret fik fire børn. Wolfhagen gjorde karriere i staten, endte som etatsråd, ridder af Dannebrog og Kommitteret i Rentekammeret. Han døde som enogtresårig i 1840. Slægten Wolfhagen har boet i Danmark i flere hundrede år og har samlet og gemt en udførlig familietradition, men fortællingen om ungkarlen Johanns juletræ kommer ikke fra familien selv. Vi har nemlig ellers fået at vide, at det første juletræ i København stod hos Martin Lehmann, dr. phil. og far til Orla Lehmann, på adressen Ny Kongensgade 6, den 24. december 1811. Den fire år ældre Lehmann og Wolfhagen arbejdede samme sted på Slotsholmen, og som slesvigske embedsmænd med tysk som modersmål har de selvfølgelig kendt hinanden ret godt. Men vi har fået to traditioner overleveret, 1804 og 1811. Hvilken af de to datoer har fortrinsretten? Hvornår tændtes byens første juletræ? I 1804 eller i 1811? Men en ting er sikker: det var en tysk-dansk borger, som medbragte den nye og lynhurtigt omsiggribende skik til København fra nabolandet i syd.

Indre By Lokaludvalg - vil du være med?

Der er valg til nyt lokaludvalg den 9. februar 2010

- Hvad laver Lokaludvalget?
- Hvordan bliver du valgt?
- Hvad laver du som medlem?

Hør mere på et af vores tre infomøder:

- Den 5. januar kl. 19.00 - 21.00. Se hjemmeside
- Den 6. januar på Custom House kl. 19.00-21.00
- Den 7. januar på Østerbro Bibliotek kl. 19.00-21.00

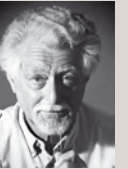
- Det er helt uforpligtende at møde op

Læs mere på www.indrebylokaludvalg.kk.dk

VALGET I KØBENHAVN OG BONDAM

Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)
Tekst: : Flemming Lebrmann
fhv. stadsingenør

Klaus Bondam
er glad for sin
nye position.

Så blev kommunalvalget i København overstået. At Frank Jensen blev kåret som Overborgmester var ventet, og at De Radikale gik væsentligt tilbage, var nok også ventet. I hvert fald er der dem, der mener, at Klaus Bondam har haft sin store andel i tilbagegangen.

I de fire år, Bondam har været teknik- og miljøborgmester, er byen blevet belejret med ord som "Metropolzone", "Oplevelsesmetropol", "Verdens Miljømetropol" og "Partyzoner". De fine ord står i skærende kontrast til, at EU lige har pålagt København at gøre noget ved luftforureningen, for byen halter langt bagud. Havde det stået til Bondam, havde vi fået skyskrabere i Tivoli og på Christianshavn, og hans eklatante mangel på forståelse for Københavns særpræg og bygningskultur har åbnet muligheden for, at et af byens historiske områder, Bryghusgrunden ved Frederiksholms Kanal, vil blive omdannet til et "multihus" med "verdens bedste legeplads". Mange husker endnu den arrogance, Bondam behandlede byens borgere med under borgermødet i Dansk Arkitekturcenter om lokalplanforslaget for Bryghusgrunden sidste år.

Bondam har også udvist en enestående ligegladhed med anvisningerne i Miljøministeriets Bydelsatlas, som anviser hvilke

bygninger i byen, der er særligt bevaringsværdige. I et tilfælde måtte han medgive, at behandlingen af sager om ændringer af sådanne bygninger var for lemfældig, uden at det i øvrigt gav anledning til ændret praksis. Et andet eksempel er tilladelsen til ombygningen af Den kgl. Mønt på Amager Boulevard.

For at det ikke skal gå glemmebogen, så forhindrede Bondam ordnede parkeringsforhold ved det nye Skuespilhus på Kvæsthusbroen, og han fik vedtaget en håbløs broforbindelse fra den forkerte side af Nyhavn til Operaen på Dokøen, en forbindelse der lægger hindringer i vejen for de sidste skibe i Københavns Havn.

Den slags er noget, borgerne husker, når der er valg. Kommunalvalget gik sådan, som valg skal gå, men efterspillet var til gengæld ikke noget kønt syn. Klaus Bondam sprang i målet, for selvom han i sin valgkamp lagde en endog meget stor afstand til Dansk Folkeparti, vendte han bagefter ryggen til sine aftalepartnere og indgik aftale med netop DF for at sikre sig selv en borgmesterpost, så er det nok ved at være slut med vælgerens tillid. Påstanden fra Bondam var, at han dermed sikrede De Radikale maksimal indflydelse, mens DF's mand lignede en kat, der havde fået fløde. DF's nyvalgte på Rådhuset havde selvfølgelig sikret sig sin partiledelses "Ja" til

at indgå aftale med Bondam, og når man tænker på, hvor fantastisk DF er til at styre den førte politik, sådan som man ser det på Christiansborg, så må man nære berettiget tvivl, når Bondam påstår, at han ikke har lovet DF noget, og at de er helt uden for indflydelse. Det er sjældent, at kun den ene aftalepart får noget, der må nød-

vendigvis også gives noget til gengæld. Nu har Bondam fået den borgmesterpost, han så stærkt arbejdede for, dog denne gang som beskæftigelses- og integrationsborgmester med et sagsområde, som især interesserer DF. Det bliver spændende at se, i hvor stor udstrækning, DF kommer igennem med sine synspunkter.

Ipanema

- ✓ EN UNIK JULEGAVE FINDER DU HOS IPANEMA!
- ✓ HER ER INSPIRATION OG GAVER, SOM INGEN ANDRE HAR
- ✓ IPANEMA IMPORTERER SELV FRA BRASILIEN OG STØTTER KUNSTERNES VILKÅR I LANDET
- ✓ KOM IND OG FIND DEN BEDSTE JULEGAVE!

Med venlig hilsen.
Ipanema
Store Kongensgade 116b-1264 København K
www.ipanema.dk
information@ipanema.dk , +45 27 21 60 60

Julius Blom og Julebranden

Brandløjtnantens juleaften 1857

ter Julius Blom holdt et vågent øje med lysene på juletræet.

Som mange andre tømrere var han engageret i Københavns Brandkorps. I dette tilfælde som premierløjtnant. Da han hørte brandalarmen, tog han straks sin uniform på og var således parat, da

brandbudet kom og meldte om ildløs på Østergade 63 midt i byen.

Da han nåede frem, havde ilden allerede godt fat. Den var opstået i et værksted på loftet i bagbygningen, der foruden værkstedet rummede en forsamlingsal og et auktionslokale. I stuen lå en beværtning med billard, hvor indehaveren og et par gæster var i gang med et parti ved spillebordet.

Politiet beordrede dem straks ud af beværtningen, men det tog de sig ikke af. Ilden var jo på loftet, og brandfolkene var kommet, så de fortsatte uanfægtet deres spil. Ilden havde godt fat i loftsbjælkerne. Det varede ikke længe, inden de styrtede brændende ned og antændte gulvet. Glødende bjælker og brændende træstykker fyldte snart forsamlingsalen nedenunder. Nu gik det hurtigt.

Snart stod også auktionslokalet i lys lue. Møbler og bjælker brasede ned gennem huset og loftet i beværtningen til de billardspilende. Blom og en politiassistent kastede sig ind i røg og gløder. Det lykkedes at få de tre mænd ud, og Blom sørgede for at få dem på hospitalet. To mænd klarede sig med småskrammer og en slem forskrækkelse. Den tredje var hårdt medtaget og overlevede ikke.

Det var ikke usædvanligt, at brandfolk, menige som officerer, udviste heldtemod under de mange brande i København. I særlige tilfælde faldt der belønninger. Det kan ikke udelukkes, at branden juleaften satte gang i Julius Bloms karriere inden for brandkorpsen. 1858 blev han Ridder af Dannebrog og i 1859 udnævnt til vicebrandmajor. Han blev med det samme sendt ud for at studere andre storbyers brandvæsen.

Resultatet blev anskaffelsen af en moderne dampsprøjte, som

kunne sætte ordentlig kraft på vandstrålen. Andre studieture resulterede i en tiltrængt reorganisering af brandkorpsen. Blom kunne i 1870 som konstitueret brandmajor aflevere et moderniseret korps til Københavns Kommune. Flere gange har han udvist mod og snarrådighed under brandslukninger.

Ved Christiansborgs brand i 1884 tilbød den 69-årige Blom, der nu var direktør i Københavns Brandforsikring, sin tjeneste. Ilden truede med at springe over til Thorvaldsens Museum. Sammen med sin arkitekt søn F.V. Blom gik han op i Ridehuset for at finde et

passende sted at operere fra. Allerede på mezzaninen mødte de en rødgldende jerndør. De måtte videre op. Det lykkedes dem og flere frivillige at køle det tag, der lå tættest på Thorvaldsens Museum så meget ned, at de kunne gå ud på det og herfra arbejde videre på at forhindre ilden i at springe. Arbejdet foregik i gloende hede og under en

regn af gnister det meste af natten. Hans død på taget påskønnedes med en udnævnelse til Dannebrogsmænd.

Dampbrandsprøjte i arbejde

Julius Blom

Karrieren fortsatte som nævnt i Københavns Brandforsikring, hvor han blev direktionens bygningssagkyndige medlem. De to øvrige medlemmer var C.L.A. Herforth, direktør i Østifternes Kreditforening, og brygger I.C. Jacobsen. Det viste sig hurtigt, at han i brandforsikringen kom til at stå over for en lignende situation med tiltrængt modernisering.

Udarbejdelsen af nye vedtægter, en nyordning af præmiebetalingen samt overgang fra tillidspost til heldagsansættelse for direktørerne tændte ild i Herforth og Jacobsens temperamenter. De to herrer var på flere områder hinandens

grundlæggende modsætninger. Desuden var de kendt for at have en kort lunte. Bloms rolle på de stormfulde møder kender vi ikke, ud over at han var på linje med Herforth's ønske om en kommerciel drift af forsikringen.

Julius Andreas Blom (1815-1900) giftede sig med Caroline F.Funch (1824-1912). Parret efterlod sig 3 sønner og 4 døtre. Foruden de ovennævnte opgaver sad Blom i borgerrepræsentationen 1849-1855.

Samtidig med sit samvittighedsfulde arbejde for brandkorpsen drev han en større byggevirksomhed. Bestyrelsesposter i

Sparekassen for København og Omegn, Sporvejselskabet, Håndværkerstiftelsen, Diakonissestiftelsen m.fl. blev det også til.

Kilder: Københavns Brandforsikring 1751-

1911. Hassø: Københavns Brandvæsens Historie. Billeder: Illustreret Tidende, 1859, nr.13 og 1865, nr.282.

Tak til Københavns Brandmuseum for tilladelsen til bringe Julius Bloms portræt.

GALERIE HELTH

etbl. 1989

Asger Jørn
Henry Heerup
Lise Blaaberg
Christian Tangø
Alice Hansen
Kamilla Lynggaard
Jens Galschiøt
Tina Sonnichsen
m.fl.

Sofiegade 4
DK-1418 København K
Tlf. 32 96 95 15
arne@galeriehelth.dk
www.galeriehelth.dk

Træren
Restaurant & Vinstue

Klassisk dansk frokost fra kl. 12.00

Bar i dag- og aften timerne

Restaurant Tvermoesgaard
Rosengaarden 12 • 1174 Kbh. K. • Tlf: 3312 6578

NYT TØJ TIL DEN MODEBEVIDSTE

Foto: Catrine Rohrberg
Tekst: Per Stisen

Designer Margareta Forslund der er indehaveren.

Mini department store
I Kompagnistræde har kendte
designere åbnet ny forretning,
hvor tre designere arbejder og
præsenterer hver deres design

De tre designere er mor
Margareta Forslund, far Owe
Johansson og datter Maxjenny
Forslund, der har åbnet for-
retningen K29. De har længe

ønsket at åbne et
fælles sted, hvor
de kunne inspirere
hinanden.

Maxjenny er
oprindeligt uddan-
net møbeldesig-
ner fra Danmarks

Designskole i 2003, men meget
hurtigt blev det tøj, sko og
tasker, hun kastede sig over, og
hurra for det, for hendes tøj er
med til at gøre hverdag og fest
en hel del sjovere.

Allerede i 2004 lancerede hun
sit eget designmærke »Les
Couleurs Nationales«, som også
var årsag til, at hun modtog

Dansk frokost når det er bedst

Mødelokaler med plads til 10-20 personer.
Selskaber modtages op til 90 kuverter

Åbningstider:
Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00

Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcafeen.dk

Kulturministeriets rejslegat i
2006, som hun benyttede til
at promovere sit design i USA.
Hvilket virkelig gav hendes
internationale karriere et geval-
digt skub ved, at Madonna
valgte at optræde i dele af
Maxjennys kollektion i musikvi-
deo'en til sangen »Sorry«.

Sammen med moderen har
Maxjenny udviklet regnfrakker
i oversize, materialet er fibre fra
genbrugsvandflasker. Det nye
materiale har været meget faci-
nerende at arbejde med, fortæl-
ler Maxjenny. Trykket på regn-
frakkerne er taget fra Margareta's
malerier.

Som designer er Maxjenny
meget bevidst om tidens trend,
som hun ikke er bange for at
provokere lidt udover det sæd-
vanlige, men hun er også en
dygtig forretningskvinde, såle-
des at alt skal hænge sammen;
design, kvalitet og pris, for, som
hun selv siger, hvad er der ved
at designe noget, som ingen har
råd til eller vil gå i!

I dag kan man ud over i
Kompagnistræde 29 købe
Maxjennys kollektioner over
hele Norden, Europa og USA,
men også Japan har fået øje på
hendes fantastiske design. Det
bliver spændende at følge hende
i fremtiden og se, hvad hun
udvikler sig til.

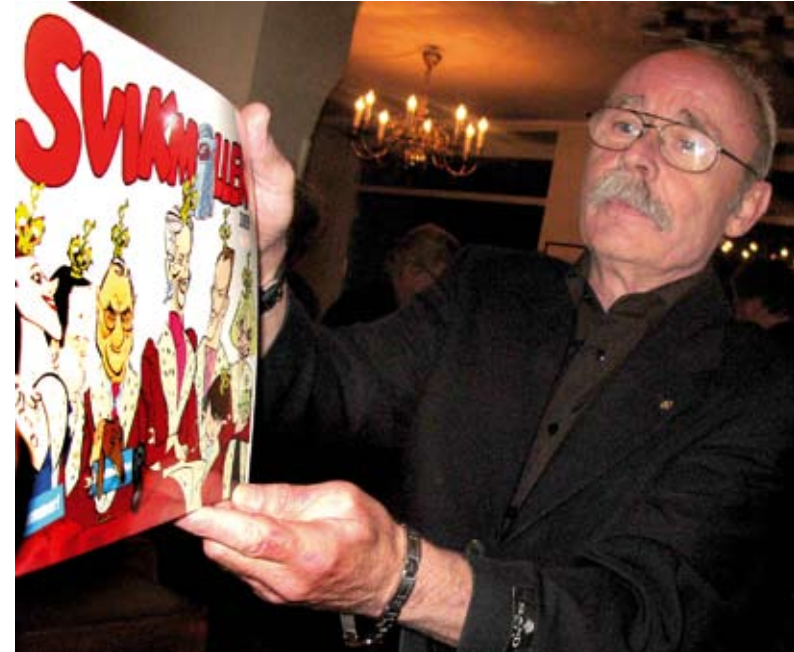
Årets "mølle" på gaden

Foto: Jan Monrad
Tekst: Connie Christensen

Årets Svikmølleoffer 2009

Den satiriske årskavalkade
Svikmøllen har atter kåret et
offer. Svikmølleofferet har gen-
nem årene været en person, som
alle elsker at hade, og alle hader
at elske, og én, som formår at
bringe lidt farve og kulør til en
leverpostejfarvet tilværelse. I år
faldt valget på SF-formanden
Villy Søvndahl.

Svikmøllens redaktør Poul
Schiøtt lagde i sin tale til
Villy Søvndahl vægt på, at
SF-formanden i flere år har
kandideret til posten som årets
Svikmølleoffer, men altid er ble-
vet slået på stregen – dog altså
ikke i år.

Redaktøren for Svikmøllen Poul Schiøtt viser her forsiden frem.

Med prisen fulgte et diplom
i form af Peder Bundgaards
portrættegning og en temmelig
lyserød buket – dog mente Villy

Søvndahl, at der var enkelte helt
røde blomster inde i midten af
buketten.

Årets julegaveidé!
Glæd din familie eller venner med en oplevelse
og gave, som varer ved:
Giv et gavekort til en
portræt -eller familiefotografering!

Gavekort til fotografering incl. prøvealbum og
1 stk 18*24cm forstørrelse:
995,-

Ring og bestil tid - vi er her også mellem jul og nytår!
Tlf. 33 15 56 66 - ploug@e.dk - www.ploug-fotografi.dk - Badstuestræde 15, 1209 K.

PLOUG
FOTOGRAFI

MENU
Jordskok-suppe
med syltede kantareller og persille olie
+
Lakse tatar
fersk og røget laks med ristet hjerte toast
+
Confit de canard
på stegte kartofler, æbler og svampe i
orange-sky
eller
Boeuf Bearnaise
af "US prime Rib" med hjemmelavede fritter
(tillæg kr. 150,-)
+
3 modne oste
med oliven og hjemmebagt knæbrød
+
Små pandekager
med hasselnøddedecore i varm orange-sirup
og iscreme

MENU
3 retter - kr. 350,-
(4 retter kr. 395,- / 5 retter kr. 450,-)

REINWALD'S
RESTAURANT

Farvergade 15 • 1463 København K • Tel. 33 91 82 80 • Fax 33 91 82 90
Man.-lør. 14-24 • www.reinwalds.dk • reinwalds@reinwalds.dk

NYHAVN JULER

Foto: Poul Erik Bruun
Tekst: Per Stisen

Traditionen tro startede Nyhavns Julemarked medio november. I år fredag den 12. nov. kl. 11.

Dagen efter - lørdag den 13 - var der julebrygsmagning af ca. 20 forskellige julebryg ved Mindeankeret ml. kl. 13 og 15. til tonerne af glad jazz musik.

Der vil i år være ca. 25 juleboder med kunsthåndværk, husgeråd, strik, skindvarer, legetøj, julegodter, pølser og meget andet, der gør det nemt at finde en julegave. Man kan også styrke sig i kulden med varm cacao, gløgg og æbleskiver. Boderne er åbne til og med 22. december, alle dage 11-18, også søndag. Fredag og lørdag til kl. 20.

Havnen får hver dag kl. 17, indtil 22. december, besøg af den gamle vægter, som synger og fortæller sjove historier om den gamle havn. Julemanden har sin daglige gang i havnen og i slutningen af hver uge kommer "Nissedrys" på besøg. Det er nissemor og datteren Kanelia,

som fortæller historier og underholder langs havnen. Læs på opslagstavlerne i hver ende af havnen, hvornår de, og andre, optræder.

Julekoncert i Nyhavn leveres af Københavns Post-Orkester. Over 25 musikere spiller de kære julemelodier.

Nyhavn er med sin juleudsmykning et stemningfyldt indslag i byen, og langs havnen kan man hygge sig med dejlig julemad i en af de 25 restauranter og cafeer.

Der er fest og glæde i Nyhavn op til jul, hvor Julemanden deler ud af blandt andet gode bemærkninger og glæde.

Vester Kopi - et grafisk univers

GAPRINT → OPKLÆBNING → OFFSET-TRYK → SERIGRAFI → INDBINDING → FOLIE-
AFISK DESIGN → VISITKORT → UDSTILLINGSSYSTEMER → CD OG DVD BRÆNDING →
KOPIERING → PLAKATER → BANNERE SCANNINGER → LAMINERING → MEGAPRINT
KLÆBNING → OFFSET-TRYK → SERIGRAFI → INDBINDING → FOLIE → GRAFISK DESI
ITKORT → UDSTILLINGSSYSTEMER → VIKAN MEGET MERE END VORES NAVN!

Nørregade 7 · 1165 København K · Tlf.: 33 14 58 33 · noe@vesterkopi.dk
www.vesterkopi.dk

MOJO
BLUES BAR

Levende musik hver nat
Løngangsstræde 21C
Tlf. 3311 6453 • www.mojo.dk

God madidé

Foto: Henrik Ploug, FAF
Tekst: Connie Christensen

Færge Cafeens mørbrad "Wiener Art"

Amin panerer her kødet i mel, æg og rasp.

Kødet flækkes på langs og bankes på begge sider.

Man tager en somørbrad og skærer den i 3 stykker. Hvert stykke skæres næsten helt igennem på langs, åbnes og bankes fladt. Så vendes det først i mel

Årstidens grønsager anvendes, her blomkål, gulerødder og ærter.

Amin er uddannet kok fra Kokkeskolen og har været i spidsen for Færge Cafeens køkken i 2-3 måneder. Amin viser os her, hvordan en mørbrad også kan tilberedes:

med salt og peber, så i æggehvide og til sidst i rasp, så man opnår en smuk og sprød panering, når kødet steges i smør på en pande.

Kartoflerne ræsteges sammen med kødet i smør og en smule olie.

Den færdige ret serveres med citronskive, revet peberrod og en benfri sild samt kapers.

Tilbehøret er ræstegte kartofler, årstidens grønsager og en klassisk, brun sauce lavet på en fond af gode kraftben. Den panerede mørbrad anrettes med en citronskive, kapers, peberrod og en benfri sild.

FAT TUESDAY BAR
-let the fun begin
stand-up -tirsdag
DJ - fredag & lørdag
Ny Adelgade 3 | 1105 K
www.FATTUESDAYBAR.dk

JULEGAVEIDEER TIL FRIMÆRKESAMLEREN
Stender · Schaubek · Leuchtturm fortryksalbum
Kataloger og håndbøger · gavekort

ILETA FRIMÆRKEHANDEL

Fiolstræde 20 · 1171 København K
Telefon 33 12 91 23
- hele juleugen åbent til kl. 20:00
..... 51 år i Fiolstræde

I hjertet af København finder du Liljehøj Specialiteter.
Vi har lavet en hyggelig lille oase, og når du kommer ind, bliver du
mødt af nøje udvalgte gourmetprodukter såsom kaffe, te og chokolade,
men også tidløst tøj, brugskunst, smykker og møbler.
Forkæl dig selv eller den, du holder af med ting i en fin indpakning.

Velkommen indenfor!

LILJE HØJ
SPECIALITETER

Rådhusstræde 6 1466 København K
Telefon 33 11 11 15
www.liljehøj.dk
Åbent mandag-fredag 8:00 – 18:00
og lørdag 10:00 – 14:00